

POSTANOWIENIE

Dnia 14 marca 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bohdan Bieniek

w sprawie z wniosku J. K.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w W.
o rentę z tytułu niezdolności do pracy,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 14 marca 2017 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 3 września 2015 r., sygn. akt III AUa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 3 września 2015 r. Sąd Apelacyjny w [...] oddalił apelację J. K. od wyroku Sądu Okręgowego w J. z dnia 16 grudnia 2014 r., mocą którego oddalono odwołanie J. K. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W. z dnia 18 grudnia 2012 r., na podstawie, której odmówiono mu przywrócenia prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy na dalszy okres od 1 grudnia 2012 r.

Sąd drugiej instancji nie podzielił zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. W sprawie, dla oceny zasadności żądania dopuszczone zostały dowody z opinii biegłych sądowych w zakresie neurologii, psychiatrii oraz psychologii oraz ich opinie uzupełniające. W świetle powyższych opinii Sąd pierwszej instancji uznał, że wnioskodawca jest zdolny do pracy stosownie do posiadanych kwalifikacji. Również w ocenie Sądu Apelacyjnego wydane, przez powołanych w trybie art. 278 k.p.c. biegłych sądowych, opinie, są w pełni wiarygodne, znajdują potwierdzenie w

dokumentacji medycznej z leczenia wnioskodawcy, przeprowadzonych badaniach i uzyskanym wywiadzie. Mając powyższe na uwadze Sąd oddalił odwołanie ubezpieczonego.

Ubezpieczony J. K. wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 3 września 2015 r., zaskarżając go w całości.

Skarga kasacyjna została oparta na zarzutach naruszenia prawa procesowego, tj. art. 232 zd. 2 i art. 233 § 1 k.p.c., polegającego na niedopuszczeniu z urzędu dowodu z opinii biegłego lekarza z zakresu medycyny pracy. W skardze został sformułowany wniosek o jej przyjęcie i umotywowany podstawą z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Zdaniem ubezpieczonego, doszło do oczywistego naruszenia art. 232 zd. 2 k.p.c. i 233 § 1 k.p.c. w stopniu, który mógł mieć istotny wpływ na wynik sprawy i niewyjaśnienia wszystkich istotnych okoliczności ujawnionych w toku postępowania sądowego.

Mając powyższe na uwadze skarżący domagał uchylecia zaskarżonego wyroku oraz wyroku Sądu Okręgowego i przekazania sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Nie zasługuje na aprobatę pogląd wnoszącego skargę, że jest ona oczywiście uzasadniona w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Wspomniana kategoria prawna operuje niedookreślonym zwrotem. W judykaturze przyjmuje się, że oczywista zasadność skargi kasacyjnej ma miejsce wówczas, jeśli dla przeciętnego prawnika, jest ona niewątpliwa, z góry widoczna, bez potrzeby głębszej analizy stosunku prawnego oraz bez sprawdzania i oceny dowodów. Zapatrywanie to powinno wystąpić już w trakcie przedsądu, czyli wstępnego badania skargi kasacyjnej, gdyż na tym etapie procedowania rolą Sądu Najwyższego nie jest szczegółowe badanie zgłoszonych podstaw zaskarżenia (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 30 czerwca 2007 r., II CSK 184/07, LEX nr 560541; z dnia 2 sierpnia 2007 r., III UK 45/07, LEX nr 898318; z dnia 25 lutego 2008 r., I UK 339/07, LEX nr 453109).

Wskazane w skardze argumenty dezawuuują wnioski wynikające z opinii biegłych, gdyż zostały sformułowane przedwcześnie, a to z uwagi na brak w składzie biegłego lekarza medycyny pracy. Z tak sformułowanym stanowiskiem nie można się zgodzić. Faktycznie zasada rozstrzygania spraw z zakresu ubezpieczeń społecznych sprowadza się do weryfikacji stanu zdrowia ubezpieczonego z perspektywy momentu decyzji organu rentowego. Postępowanie sądowe w tych sprawach ma charakter odwoławczy, gdyż inicjowane jest wniesieniem odwołania od decyzji organu rentowego, pełniącego jedynie rolę pozwu podlegającego regułom zwykłego postępowania procesowego. Przedmiotem postępowania w sprawach o świadczenia z ubezpieczeń społecznych jest zatem co do zasady kontrola decyzji organu rentowego według stanu rzeczy z chwili jej wydania (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 4 lipca 2007 r., II UK 280/06, OSNP 2008 nr 17-18, poz. 260; z dnia 12 sierpnia 2015 r., I UK 477/14, LEX nr 1809873).

W sprawie, kontroli poddano decyzję z dnia 18 grudnia 2012 r., co do której następnie oddalono żądanie wnioskodawcy przywrócenia świadczenia rentowego na dalszy okres od dnia 1 grudnia 2012 r. Niewątpliwie prawidłowe ustalenia Sądu Okręgowego ujawniają, że do dnia 30 listopada 2012 r., skarżący był uprawniony do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy.

Nie ma dyrektywy normatywnej w sprawach odwoławczych od decyzji organu rentowego, która każdorazowo nakazywałaby przeprowadzanie przez sąd z urzędu dowodu z opinii biegłego właściwego dla dolegliwości chorobowej wskazywanej przez zainteresowanego prawem do renty ubezpieczonego. Wynika to z przepisu art. 278 k.p.c., który wyraźnie zastrzega, że dowód taki przeprowadza się dopiero „w wypadkach wymagających wiadomości specjalnych”. W sprawach, w których ubezpieczony domaga się przedłużenia prawa do renty, konieczne jest zasięgnięcie wiedzy specjalistycznej z zakresu medycyny. Natomiast wybór biegłych lekarzy specjalistów jest pozostawiony uznaniu organu rozpoznającego spór. Przedmiotowa zasada nie obliuguje, jak też nie zakazuje dopuszczenia w sprawie dowodu z opinii biegłego lekarza medycyny pracy. Luz decyzyjny Sądu podyktowany jest potrzebą osiągnięcia kompromisu między wyjaśnieniem stanu faktycznego miarodajnego dla rozstrzygnięcia, a postulatem sprawności procedowania. W rezultacie w zindywidualizowanych okolicznościach sąd decyduje

o potrzebie dalszego zasięgnięcia wiadomości specjalnych i wyboru biegłych. Innymi słowy, uzasadnieniem wyboru tego właśnie biegłego (lekarza medycyny pracy) jest występowanie obiektywnych okoliczności, powodujących, że w konkretnym przypadku nie jest możliwe należyte wyjaśnienie sprawy. Spojrzenie na przebieg procesu nie upoważnia do twierdzenia, że pominięcie dowodu z opinii biegłego lekarza medycyny pracy prowadzi do oczywistego naruszenia przepisów prawa art. 232 zd. 2 k.p.c. i art. 233 § 1 k.p.c. W sprawie bowiem przeprowadzono szerokie postępowanie dowodowe, tj. został dopuszczony dowód z opinii i opinii uzupełniającej biegłego z zakresu neurologii oraz opinii i opinii uzupełniającej biegłych z zakresu psychiatrii i psychologii. Mając powyższe na uwadze, Sąd drugiej instancji słusznie uznał, iż wystarczające i miarodajne były opinie różnych biegłych wydane w sprawie (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 września 2015 r., I UK 430/14, LEX nr 1809930). Z tego względu nie wchodzi w rachubę oczywiste naruszenie prawa procesowego.

Wzmocnieniem powyższej argumentacji jest ugruntowane w orzecznictwie stanowisko, zgodnie z którym, żądanie ponowienia lub uzupełnienia dowodu z opinii biegłych jest bezpodstawne, jeżeli sądy uzyskały od biegłych wiadomości specjalne niezbędne do merytorycznego i prawidłowego orzekania. Sąd nie jest obowiązany do uwzględniania kolejnych wniosków dowodowych strony tak długo, aż udowodni ona korzystną dla siebie tezę i pomija je od momentu dostatecznego wyjaśnienia spornych okoliczności sprawy (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 9 stycznia 2012 r., I UK 200/11, LEX nr 1162648; z dnia 20 października 1999 r., II UKN 158/99, OSNAPIUS 2001 nr 2, poz. 51; z dnia 19 marca 1997 r., III CKN 211/97, OSNAPIUS 1998 nr 1, poz. 24). Jeżeli w odniesieniu do ustaleń faktycznych wymagających specjalistycznej wiedzy sąd zasięgnął opinii biegłych, to ewentualne powołanie jeszcze innych biegłych można by uznać za powinność sądu tylko wtedy, gdy pierwotna opinia budzi istotne i nie dające się usunąć wątpliwości, a zainteresowana strona wykazuje nieporadność w zgłaszaniu odpowiednich wniosków dowodowych (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 16 grudnia 1998 r., II UKN 396/98, OSNAPIUS 2000 nr 4, poz. 161). Tym bardziej, mając na uwadze zarzut w postaci naruszenia art. 232 zd. 2 k.p.c., należy podkreślić, że skorzystanie przez sąd z przyznanego mu uprawnienia do dopuszczenia dowodu

niewskazanego przez stronę, co do zasady, należy do jego dyskrejonalnej władzy. Działanie sądu z urzędu jest uzasadnione jeżeli przemawiał za nim element interesu publicznego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 maja 2010 r., II CSK 602/09, LEX nr 585768). Należy mieć również na uwadze, że działanie takie może prowadzić do naruszenia prawa do bezstronnego sądu i odpowiadającego mu obowiązku przestrzegania zasady równego traktowania stron (art. 32 ust. 1 i art. 45 ust. 1 Konstytucji RP, por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 2000 r., V CKN 175/00, LEX nr 47717).

Odnosnie do zarzutu naruszenia art. 233 k.p.c., należy przede wszystkim zauważyć, że art. 233 k.p.c. nie może być, co do zasady, podstawą skargi kasacyjnej (art. 398³ § 3 k.p.c.), ponieważ odnosi się bezpośrednio do oceny dowodów. W orzecnictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że zarzut obrazy art. 233 § 1 k.p.c. nie może polegać jedynie na zaprezentowaniu własnych, korzystnych dla skarżącego ustaleń stanu faktycznego, dokonanych na podstawie własnej, korzystnej dla skarżącego oceny materiału dowodowego. Wnoszący skargę kasacyjną mógłby wykazywać jedynie to, że Sąd drugiej instancji naruszył ustanowione w art. 233 § 1 k.p.c. zasady oceny wiarygodności i mocy dowodów, że naruszenie to mogło mieć wpływ na wynik sprawy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 2000 r., I CKN 1169/99, OSNC 2000 nr 7 - 8, poz. 139). W świetle sformułowanego przez skarżącego zarzutu naruszenia przepisu art. 233 § 1 k.p.c., nie sposób przyjąć, aby wspomniane zasady zostały naruszone.

Suma powyższych uwag obliguje do odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania w myśl art. art. 398⁹ § 2 k.p.c.